

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 64/2013-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 30. januára 2013 predbežne prerokoval sťažnosť JUDr. PhDr. P. Ď., Ž., vo veci namietaného porušenia základných práv zaručených v čl. 19 ods. 1 a 2, čl. 24 ods. 1 a 2, čl. 35 ods. 1, čl. 42 ods. 1 a 2 v spojení s čl. 2 ods. 3 a čl. 13 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky a práv zaručených v čl. 9 a čl. 14 v spojení s čl. 17 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom verejného ochrancu práv a jeho vyrozumeniami o vybavení podnetov č. 3381/2010/VOP a č. 3876/2010/VOP z 11. februára 2011 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť JUDr. PhDr. P. Ď. o d m i e t a pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

O d ô v o d n e n i e :

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 21. marca 2011 doručená sťažnosť JUDr. PhDr. P. Ď., Ž. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie základných práv zaručených v čl. 19 ods. 1 a 2, čl. 24 ods. 1 a 2, čl. 35 ods. 1, čl. 42 ods. 1 a 2 v spojení s čl. 2 ods. 3 a čl. 13 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv zaručených v čl. 9 a čl. 14 v spojení s čl. 17 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom verejného ochrancu

práv a jeho vyrozumeniami o vybavení podnetov sťažovateľa č. 3381/2010/VOP a č. 3876/2010/VOP z 11. februára 2011. Sťažovateľ v sťažnosti navrhol, aby ústavný súd vo veci samej takto rozhodol (zvýraznenie v origináli):

„1. A preto žiadam podľa článku 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky preskúmanie namietnutého porušenia mojich garantovaných práv a slobôd podľa časti II. tejto ústavnej sťažnosti.

2. Podľa článku 127 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky žiadam Ústavný súd Slovenskej republiky, aby vyslovil, ktoré práva a slobody boli vyrozumeniami 3381/2010/VOP a 3876/2010/VOP zo dňa 11. 02. 2011 porušené, a zároveň žiadam zrušenie týchto rozhodnutí.

3. Podľa článku 127 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky žiadam priznanie primeraného finančného zadosťučinenia.

4. Človek s mojím vzdelaním mohol tri roky namiesto intenzívneho štúdia, namiesto vedeckej práce v rámci tohto časovo a finančne náročného štúdia, namiesto aktívnej účasti na vedeckých konferenciách v rámci tohto náročného štúdia, a namiesto vedeckého publikovania tiež v rámci tohto štúdia odboru 3.1.14 Sociálna práca popri prípadnom podnikaní venovať čas aktívnemu pracovnému procesu, v ktorom sa bežne po odpočítaní všetkých daní a zrážok zarobí aspoň 3 500,- EUR mesačne (slovom: tritisícpäťsto EUR). Keďže však žiadny zamestnávateľ nebol ochotný zamestnať ma riadne pre moje externé štúdium 3.1.14 Sociálna práca na KU, bol som popri nevyhnutnej pomoci rodiny odkázaný len na poberanie dávky v hmotnej núdzi, čo činilo a doposiaľ činí polovicu životného minima. Prvú časť ekonomickej straty, keďže VOP (verejný ochrana práv, pozn.) mi nesprávnym úradným postupom a nezákonnými vyrozumeniami 3381/2010/VOP a 3876/2010/VOP zmaril reparáciu mojich porušených práv spôsobom ustanoveným v Ústave SR, teda vyčísľujem na 126 000,- EUR (slovom: stodvadsaťšesťtisíc EUR).

5. Doplatok Sociálnej poisťovni za sociálne poistenie, ktorú štát za mňa po dobu štúdia pre dôvod poberania dávky v hmotnej núdzi neodvádzal, a na ktoré si už nemôžem zarobiť s uplatnením vysokoškolského vzdelania tretieho stupňa, lebo aj samotný VOP mi jeho riadne dosiahnutie nezákonnými vyrozumeniami zmaril, činí 36x300,- EUR=10 800,- EUR (slovom: desaťtisícosemsto EUR).

6. Celkovú ekonomickú stratu teda vyčíslujem na 136 800,- EUR (slovom: stotridsaťšesťtisícosemsto EUR).

7. **Náhrada nemajetkovej ujmy** Vzhľadom na mnou označené porušenie mojich práv a slobôd garantovaných platnou legislatívou, Ústavou SR a Dohovorom, žiadam úhradu psychickej, morálnej a spoločenskej nemajetkovej ujmy spôsobenej nesprávnym úradným postupom a nezákonnými vyrozumeniami VOP 3381/2010/VOP a 3876/2010/VOP z 11. 02. 2011. Keďže môj spoločenský status je poškodený aj dlhodobou nezamestnanosťou, ktorá sa teraz po nesprávnom úradnom postupe zo strany VOP a po jeho nezákonných rozhodnutiach ohľadom môjho doktorandského štúdia bude javiť pre potenciálneho zamestnávateľa ako dôsledok mojej slabej aktivity zamestnať sa a prehľbiť si kvalifikáciu, čo na trhu práce vedie zákonite k neúspechu, moje duševné a morálne utrpenie a celkové spoločenské dôsledky môjho zničeného spoločenského statusu si cením na 200 000,- EUR (slovom: dvestotisíc EUR).

8. Rekapitulácia náhrady škody

1 ekonomická strata.....136 800,- EUR

2 náhrada nemajetkovej ujmy.....200 000,- EUR

Spolu.....336 800,- EUR

(slovom: tristotridsaťšesťtisícosemsto EUR).“

2. Keďže sťažnosť sťažovateľa vykazovala nedostatok náležitostí predpísaných ustanovením § 20 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), ústavný súd výzvou zo 17. januára 2013 vyzval sťažovateľa, aby

a) označil, porušenie akého základného práva alebo slobody má ústavný súd vysloviť v náleze (teda, čoho sa sťažovateľ domáha), pretože návrh, aby ústavný súd „vyslovil, ktoré práva a slobody boli vyrozumeniami 3381/2010/VOP a 3876/2010/VOP“ porušené, nie je v konaní pred ústavným súdom spôsobilým návrhom,

b) pripojil splnomocnenie pre advokáta.

V závere výzvy bol sťažovateľ ústavným súdom poučený, že neodstránenie vytknutých nedostatkov bude mať za následok odmietnutie sťažnosti pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí v zmysle § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

3. Na výzvu ústavného súdu sťažovateľ spresnil svoj petit tak, že žiada vysloviť, že *„práva a slobody – základné práva a slobody garantované článkami 19 ods. 1, 19 ods. 2, 24 ods. 1, 24 ods. 2, 35 ods. 1, 42 ods. 1, 42 ods. 2 v spojení s porušením článkov 2 ods. 3, 13 ods. 1 a 13 ods. 2, Ústavy Slovenskej republiky a ľudské práva a základné slobody garantované článkami 9, 14 v spojení s porušením článku 17 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd porušené boli“*. Splnomocnenie pre advokáta sťažovateľ nepredložil a vo svojej odpovedi k tomu uviedol: *«Zákon č. 38/1993 Z. z. v § 20 ods. 2 hovorí, že splnomocnenie na zastupovanie pred Ústavným súdom advokátom sa musí pripojiť, ak tento zákon (č. 38/1993 Z. z.) neustanovuje inak. § 31a zákona č. 38/1993 Z. z. pritom hovorí: „Ak tento zákon neustanovuje inak a povaha veci to nevyklučuje, použijú sa na konanie pred ústavným súdom primerane ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku alebo Trestného poriadku.“ Obidve právne normy pritom pripúšťajú v prípadoch povinného zastupovania advokátom samotným účastníkom, pokiaľ má účastník konania vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, čo je aj môj prípad.»*

4. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde uvedenú sťažnosť predbežne prerokoval, pričom ju skúmal z hľadísk uvedených v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Ustanovenie § 20 ods. 2 zákona o ústavnom súde výslovne ustanovuje, že k návrhu na začatie konania sa musí pripojiť splnomocnenie na zastupovanie navrhovateľa advokátom (alebo komerčným právnikom), ak zákon o ústavnom súde neustanovuje inak. V splnomocnení sa musí výslovne uviesť, že sa udeľuje na zastupovanie pred ústavným súdom. Návrhom v zmysle uvedeného ustanovenia sa rozumie každé podanie, ktorým sa začína niektorý typ konania pred ústavným súdom, teda aj sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy.

Spojenie „ak tento zákon neustanovuje inak“ v § 20 ods. 2 zákona o ústavnom súde treba podľa názoru ústavného súdu vykladať tak, že pripojiť splnomocnenie nie je potrebné vtedy, keď iné ustanovenie zákona o ústavnom súde výslovne oslobodzuje určitý typ účastníkov spod povinnosti povinného zastúpenia advokátom (napríklad § 21 ods. 3). Použitie ustanovení Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“), na ktoré sa odvoláva sťažovateľ s odkazom na § 31a zákona o ústavnom súde, na účely posúdenia, či je, alebo nie je potrebné pripojiť splnomocnenie pre advokáta, neprichádza v tomto prípade do úvahy.

Toto ustanovenie totiž samo predpokladá len subsidiárne použitie Občianskeho súdneho poriadku (porov. slová „ak tento zákon neustanovuje inak“), ktoré je navyše obmedzené tým, že takéto použitie nevylučuje povaha veci. Použitie Občianskeho súdneho poriadku je tak vylúčené v prípadoch, v ktorých zákon o ústavnom súde určitú otázku upravuje priamo. Takouto priamo upravenou otázkou je jednoznačne otázka požiadavky právneho (advokátskeho) zastúpenia v konaní pred ústavným súdom, o čom svedčí práve citované ustanovenie § 20 ods. 2 zákona o ústavnom súde (porov. v tomto zmysle aj I. ÚS 339/2012). Samotný Občiansky súdny poriadok pritom v žiadnom svojom ustanovení neustanovuje, že by osoby, ktoré majú vysokoškolské právnické vzdelanie, boli bez ďalšieho postavené na roveň advokátom. Občiansky súdny poriadok iba v niektorých konkrétnych ustanoveniach oslobodzuje osoby majúce takéto vzdelanie od požiadavky povinného zastúpenia advokátom (napríklad § 27 ods. 3, § 241 ods. 1 prvá veta, resp. § 250a OSP). Potom zo subsidiárnej použiteľnosti Občianskeho súdneho poriadku v konaní pred ústavným súdom vyplýva, že tieto výnimky nemožno prostredníctvom analógie rozširovať aj na konanie pred ústavným súdom tak, aby sa tým obchádzalo ustanovenie § 20 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Je totiž zrejmé, že tam, kde zákonodarca chcel na účely konania pred ústavným súdom takúto výnimku pripustiť, výslovne tak urobil (porov. napríklad už citovaný § 21 ods. 3 zákona o ústavnom súde).

V prerokúvanej veci k sťažnosti sťažovateľa žiadne splnomocnenie pripojené nebolo, čo sťažovateľ sám nijako nespochybnil, a vysokoškolské právnické vzdelanie (ktoré navyše sťažovateľ nijakým spôsobom nepreukázal) nemôže v zmysle už uvedeného pripojenie takého splnomocnenia nahradiť.

5. Podľa ustanovenia § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd pri predbežnom prerokovaní odmietne okrem iného takú sťažnosť, ktorá nemá náležitosti predpísané zákonom. Z odseku 4 tohto uznesenia je zrejmé, že sťažnosť sťažovateľa nemá náležitosť predpísanú § 20 ods. 2 zákona o ústavnom súde, a preto bolo na neverejnom zasadnutí senátu rozhodnuté tak, ako to je uvedené vo výroku.

Ďalšie odôvodnenie tohto uznesenia nie je potrebné, keďže ústavný súd sťažovateľa na uvedené nedostatky upozornil a odôvodnenie by tak nebolo potrebné vôbec (§ 25 ods. 2 tretia veta zákona o ústavnom súde).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. januára 2013